

Zastosowanie dodatków dachowych – konieczność czy moda?

Investor traktujący dach jako całość o dość dużej wartości finansowej analizuje możliwość rezygnacji z wielu dodatków dachowych. Taka analiza jest jak najbardziej zasadna, lecz trzeba dokonać właściwego wyboru i określić, z czego można zrezygnować i co nie wpłynie negatywnie na żywotność i trwałość dachu.

Przejęliśmy wprawdzie wiele doświadczeń niemieckich i skandynawskich, lecz mimo to nie potrafimy zrozumieć bardzo istotnej rzeczy, że biednych nie stać na oszczędności. Tak stawiają sprawę Niemcy, Austriacy, Skandynawowie, i dlatego ich domy to obiekty trwałe, wykonane z solidnych materiałów, funkcjonalne i energooszczędne. Nie będę polemizował nad wyborem materiałów, lecz pozwolę sobie zauważyć, że typ lekkiej konstrukcji domów fińskich i amerykańskich (kanadyjczyków) raczej się na naszym gruncie nie przyjęły, i że bliższa jest nam niemiecka solidność na lata, niż amerykański wzór domu na jedno pokolenie.

Przytoczę kilka przykładów i udowodnię, że naśladowując Niemców nie do końca korzystamy z wypracowanych przez nich, sprawdzonych metod budowlanych, lecz wprowadzamy własne ulepszenia, które nie są ani konieczne, ani estetyczne, ale za to bardzo kosztowne.

Większość inwestorów w Niemczech, Austrii, Szwecji już przy projekcie zakłada, że krokwie, które wychodzą ze ścian i są widoczne, powinny być wyrównane (wyheblowane, często zdobione), deski podbitki na częściach widocznych również wyheblowane, felcowane i przede wszystkim suche. Przy takim wykonaniu stanowią one gotową podbitkę, zaś krokwie – element ozdobny. W systemie tym nie stosuje się tzw. deski czołowej, którą u nas spotykamy w 99% nowych domów. Stosując sprawdzone wzorce uzyskujemy następujące oszczędności:

1) deski, które i tak stanowią poszycie dachu, od spodu stanowią podbitkę, nie musimy więc ponosić do-

Typowe polskie rozwiązanie. Deska czołowa obrobiona blachą płaską, rynna zamontowana do deski czołowej, widoczna taśma pod gąsiorem i kłamra do gąsiora

Fot. I. Sokołowski

Dach w Niemczech. Widoczny płotek przeciwnięgowy i rozpruwacz śniegu. Lukarna obrobiona łupkiem

Fot. I. Sokołowski

datkowych kosztów podbitki i prac ciesielskich przy jej montażu oraz materiału użytego do wykonania stelażu, na którym montujemy podbitkę;

2) deska czołowa musi być sucha, o wymiarach równych długości i szerokości okapu (wcale niemałe koszty), a do jej obrobienia stosuje się arkusze blachy płaskiej poliekanej (również duże koszty), do tego doliczyć musimy koszt obróbki deski czołowej przez dekarza.

W celu pokazania, że są to duże koszty, posłużę się przykładem dachu kopertowego, w którym jest ok. 50 m okapu oraz deska czołowa do obrobienia szerokości ok. 20 cm. Koszt deski szacuję na 300 zł, wartość blachy (9 arkuszy x 55 zł) ok. 500 zł, wartość prac dekarских przy podwójnej obróbce (50 m x 2 x 10 zł) 1000 zł, a więc ok. 1800 zł niepotrzebnie wydanych. Ponadto koszt podbitki to: 50 m x 70 cm okapu (35 m² podbitki) x 50 zł/m² = 1750 zł. Z pobieżnych obliczeń wynika, że powielając dobre wzorce można zaoszczędzić ok. 3500 zł (przy okapie 70 cm) i kwotę tę przeznaczyć na inne bardzo istotne materiały, jak wróblówka z kratką wentylacyjną, taśmy uszczelniająco-wentylacyjne pod kalenicę, klamry do mocowania gąsiora czy też takie elementy, które stanowią o bezpieczeństwie, jak płotki przeciwnięgowe, rozpruwacze śniegu, systemy odgromowe czy systemy bezpiecznego poruszania się po dachu lub haki naprawczo-montażowe.

Z grupy wymienionych dodatków niezbędna jest przede wszystkim wróblówka (grzebień okapu) z kratką wentylacyjną, która zabezpiecza przed gnieźdzącymi się pod okapem ptakami, zaś kratka wentylacyjna przyczynia się do wprowadzania pod okap dodatkowej strugi powietrza. Zgodnie z normą niemiecką na 1 m okapu norma przestrzeni wentylacyjnej wynosi 200 cm².

Drugim niezbędnym elementem jest taśma uszczelniająco-wentylacyjna kalenic (poziomej i gradowej). Najlepsze, wykonane z aluminium i ołowiu z warstwą lepiszcza, łatwo formuje się do kalenic i przykleja do dachówek. Zabezpiecza się w ten sposób przestrzeń pod dachówką przed śniegiem i podsiąkaniem wody przy dużych opadach deszczu. Taśmy te mają specjalnie wytłaczane otwory ułatwiające wentylację przestrzeni poddachówkowej.

Budynek w Austrii. Wiatrownica ozdobna wykonana z drewna – alternatywa polskiej obróbki z blachy

Fot. I. Sokołowski

Zastosowanie pozostałych dodatków wynika z przyczyn bezpieczeństwa oraz łatwości montażu i nie ma praktycznie wpływu na trwałość dachu. Klamry do mocowania gąsiora wykonane z aluminium stają się bardzo przydatne, gdy trzeba zdemontować część kalenic. Demontaż nie sprawia wówczas żadnych trudności, natomiast nie jest łatwy przy przykręceniu ich na wkręty, które mogą z biegiem lat zardzewieć. Zastosowanie klamry powoduje też, że gąsior ma pewne tolerancje przesuwu przy pracy więźby dachowej.

Płotki śniegowe i rozpruwacze zabezpieczają osoby przed spadającymi na przedwiośniu dużymi czapami śniegu (płotek zatrzymuje je, zaś rozpruwacze rozdrabniają na części). O roli systemów odgromowych nie trzeba wiele mówić, zaś systemy bezpiecznego poruszania się po dachu to zgodnie z nazwą cała oferta stopni, ław, które pozwalają bezpiecznie przemieszczać się po dachu.

Haki montażowo-naprawcze są w Polsce prawie nie stosowane, natomiast w Niemczech każdy dach jest w nie wyposażony, gdyż są niezbędne przy konserwacji i naprawach dachu – służą jako punkty do montażu drabin, lin, uprząży dla ludzi pracujących na dachach.

Jak widać, nie wszystkie dodatki przyczyniają się do zwiększenia trwałości dachu, lecz wszystkie pośrednio zabezpieczają nas i nasze mienie.

Decyzję, co zastosować, powinien podjąć inwestor po konsultacjach z wykonawcą, architektem i dostawcą.

Ireneusz Sokołowski

**Dekarzy zainteresowanych udziałem
w Warsztatach Dekarskich
przy firmie „Big-Sack”
proszę o kontakt:
Ireneusz Sokołowski
tel. (022) 723 78 16, 721 10 50**